

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince talep ederim. 26.09.2018

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1) Milli Eğitim Bakanlığı Felsefe Dersi Öğretim Programı belgesinde, 10. ve 11. Sınıflarda 2'şer saat zorunlu olarak okutulan felsefe dersi bakımından aşağıdaki *amaçları ve alana özgü becerileri* temel almaktasınız:¹

“1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Felsefe Dersi Öğretim Programı’yla öğrencilerin;

1. Felsefi terminoloji hakkında bilgi sahibi olmaları,
2. Felsefenin cevap aradığı temel sorulara karşı farkındalık geliştirmeleri,
3. Felsefi akıl yürütme becerilerini kullanarak felsefi sorulara verilen cevapları değerlendirmeleri,
4. İnsan düşüncesinin felsefe tarihi boyunca ortaya koyduğu problemleri ve bunlara ilişkin çözümleri ana hatları ile kavramaları,
5. Felsefenin temel sorularına filozofların ve felsefi yaklaşımların verdikleri cevapları analiz etmeleri,
6. Felsefenin diğer disiplin alanlarıyla ilişkisini kavramaları,
7. Felsefenin güncel hayatla ilişkisini kavramaları,
8. Felsefenin bireysel ve toplumsal rolünü kavramaları,
9. Tartışma kültürünü geliştirebilmeleri,
10. Düşüncelerini ifade ederken kavramları doğru ve yerinde kullanabilmeleri, ifade ettiği düşüncelerin tutarlı ve temellendirilmiş olmasına özen göstermeleri amaçlanmaktadır.

¹ <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018122175632591-Felsefe%20d%C3%B6p%20pdf.pdf>

Felsefe Dersi Öğretim Programı ile öğrencilere kazandırılması hedeflenen başlıca yeterlilik ve beceriler aşağıda verilmiştir:

Felsefi Kavram ve Bilgi Edinimi
Akıl Yürütme
Sorgulama
Argümantasyon
Analitik Düşünme
Eleştirel Düşünme
İfade ve Yazma Becerisi
Felsefi Okuryazarlık
Özgün Fikirler Üretme

10. ve 11. Sınıfta verilen (toplamda haftada zorunlu 4 saat) felsefe derslerinin böylesine geniş kapsamlı amaç ve becerileri öğrencilere edindirebileceğini gerçekten düşünüyor musunuz? Felsefe dersinin hem “Çocuklarla Felsefe” düzleminde ilk ve orta öğretimde hem de lise düzeyinde 9. 10.11 ve 12. Sınıflarda zorunlu olarak verilmesi, böylece zorunlu ders sayısının artırılması, bu amaçlara ve becerilere ulaşmayı daha gerçekçi kılmayacak mıdır? Böylesi bir yeniden yapılandırma ile felsefede ciddi başarılarla imza atmış ve ekoller yaratmış olan Fransız ve Alman ekolleri de hesaba katılmış olmayacak mıdır?

(Bizde sınav soruları giderek azaltılan ve felsefeyi değersizleştiren bir eğitim ve ölçme-değerlendirme anlayışı hakimdir. Örneğin Fransa’da lise sonrası bakalorya sınavları felsefe ile başlar, felsefe ile başlamak kafa, hayat ve düşünce olgunluğuna verilen değeri simgeler. Akademik orta öğretimde felsefe en ağırlıklı derslerden birisidir. Felsefe dersinin ağırlığı haftada 8 saat ile 4 saat arasına değişmektedir.)

- 2) Müfredatın metin okuma odaklı olduğu görülmekte. Haftada 2 saat alınan bir felsefe dersinin tarihin en zorlu metinlerini anlamaya ve tartışmaya yeteceğini “gerçekten” ve “fiilen” düşünüyor musunuz?

- 4270
- 3) Millilik ve yerlilik vurgusu yapan bir iktidarın bakanısınız. Müfredatta da bahsedilen ve *İsyan Ahlakı* metni okutulan Nurettin Topçu: "Kuran harikası olan ilahi ahlak, İslam diyarında çoktan gömülmüştür" ifadesini kullanmış ve hayatı boyunca da felsefenin Türkiye’de ve İslam Coğrafyası’nda değersiz bulunmasına karşı mücadele etmiştir. Onun için felsefe uygarlık iddiasının temel bir taşıyıcısıdır, felsefe olmadan ahlak da yoktur erdem de özgür düşünce de. Genellikle dini alimlerin ve dini siyasete alet edenlerin felsefeyi kötüleyen ve itham eden anlayışına karşı Nurettin Topçu: "Felsefe olmazsa Büyük Kitabı hakkıyla anlayamazsınız, sadece ezberlersiniz. Kuran Allah’ın kitabı, felsefe ise bizim onu anlayacak olan şahsiyetimizin örgüsüdür." der.

Maalesef bugünkü eğitim gerek felsefesiyle, gerekse felsefe eğitiminin yeriyle (ders sayısının azlığından, ilk ve orta öğretimde felsefe dersinin olmayışına, nitelikli felsefe öğretmenlerinin atanmamasına kadar uzanan sorunlar yığını) maalesef aynı ezber mantığını sürdürmektedir. Mili ve evrensel bir eğitim olmaktan çok uzaktır. Bu mantık anlaşıldığı üzere felsefenin görünürde ve sözde var olmasından başka bir amaca hizmet etmemektedir. Milli-evrensel düşüncenin temsilcilerinden sayılan Nurettin Topçu’nun metni okutulurken onun söylediklerinin tam tersine yapılandırılmış bir felsefe eğitimi ile nasıl bir başarı hedeflenmektedir? Böyle bir felsefe eğitiminden bir uygarlık tasavvuru çıkabilir mi?

- 4) Felsefe bugünün çağdaş ve modern dünyasının dinamiklerini kurmuş bir felsefe-tarihsel perspektifi içermektedir. Müfredattan dışlanmış olan (örneğin Marx, örneğin Foucault, örneğin sosyalizm) gibi isimlerin ideolojik-dinsel bir yaklaşımla dışarıda bırakıldıkları anlaşılmaktadır. Bu bakımdan filozof ve dünya görüşü ayırımına gidilmeksizin düzgün ve tarihsel, kavramsal gelişime uygun bir felsefe eğitimi verilmesi önem arz etmektedir. Felsefeyi ilahiyatlaştırmak (hem içerik hem de öğretmen niteliği açısından) felsefenin özüne, zamanın ruhuna, teknik-teknolojik-yaratıcı bireyleşmenin doğasına terstir. Felsefenin özgür düşünme ve özgür seçim ilkelerine temelden ters bu müfredatı yenilemeyi ve felsefe mezunu nitelikli, ehliyetli bir felsefe öğretmenliği altyapısı kurmayı düşünüyor musunuz?